

Tlač a informácie

Súdny dvor Európskej únie
TLAČOVÉ KOMUNIKÉ č. 53/18

V Luxemburgu 24. apríla 2018

Rozsudok vo veci C-353/16

MP/Secretary of State for the Home Department (Doplnková ochrana obeť mučenia v minulosti)

Obeti, ktorá bola v minulosti mučená vo svojej krajine pôvodu, možno priznať „doplnkovú ochranu“, ak jej hrozí reálne riziko úmyselného odmietnutia poskytnutia primeranej starostlivosti týkajúcej sa jej fyzického alebo duševného stavu v tejto krajine

Návrat do tejto krajiny môže byť tiež v rozpore s Európskym dohovorom o ľudských právach

MP, štátny príslušník Srí Lanky, pricestoval do Spojeného kráľovstva v januári 2005 ako študent. V roku 2009 požiadal o azyl na základe toho, že bol členom organizácie „Liberation Tigers of Tamil Eelam“ (Tigre oslobodenia tamilského Ílamu) (LTTE), že bol zadržaný a mučený bezpečnostnými zločkami Srí Lanky a v prípade, že by sa vrátil na Srí Lanku, by bol opäť vystavený riziku zlého zaobchádzania. Britské orgány žiadosť MP o azyl zamietli a tiež rozhodli nepriznať mu doplnkovú ochranu z dôvodu, že sa nepreukázalo, že MP by bol znova ohrozený v prípade jeho návratu do svojej krajiny pôvodu.

Smernica Únie¹ stanovuje minimálne normy týkajúce sa „doplnkovej ochrany“ s cieľom doplniť medzinárodnú ochranu zavedenú Ženevským dohovorom o postavení utečencov. Doplnková ochrana sa poskytne osobe, ktorá nie je oprávnená ako utečenec, ale ktorá je vystavená vo svojom štáte pôvodu vážnej hrozbe, akou je trest smrti, mučenie, neľudské alebo ponižujúce zaobchádzanie. Osobám oprávneným na doplnkovú ochranu sa povolí pobyt na dobu určitú. Pokiaľ ide o štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí nie sú oprávnení na doplnkovú ochranu, členský štát im môže udeliť povolenie na pobyt na svojom území na diskrečnom základe zo zhovievavosti alebo z humanitárnych dôvodov, pričom takíto štátni príslušníci nespádajú do pôsobnosti tejto smernice.

MP napadol rozhodnutie britských orgánov na Upper Tribunal (druhostupňový súd, Spojené kráľovstvo), pričom predložil lekársky posudok, ktorý potvrdzuje, že sa u neho prejavujú následky mučenia, ktorému bol na Srí Lanke vystavený, a trpí posttraumatickou stresovou poruchou a depresiami. Upper Tribunal (druhostupňový súd) potvrdil rozhodnutie, ktorým sa MP zamietá právo na doplnkovú ochranu z dôvodu, že sa nepreukázalo, že MP je v krajine pôvodu stále vystavený riziku. Tento súd však uviedol, že návrat MP na Srí Lanku by porušil Dohovor o ochrane ľudských práv (EDĽP) z dôvodu, že by mu pri jeho psychickom ochorení nemohla byť poskytnutá vhodná zdravotná starostlivosť.

Supreme Court of the United Kingdom (Najvyšší súd Spojeného kráľovstva), ktorý prejednáva vec v dovolacom konaní, sa obrátil na Súdny dvor s otázkou, či štátny príslušník tretej krajiny, ktorý trpí následkami mučenia, ktorému bol vystavený v krajine pôvodu, je oprávnený na doplnkovú ochranu, ak mu v prípade, že by sa tam vrátil, už nehrozí riziko, že bude vystavený riziku zlého zaobchádzania, a to z dôvodu, že jeho psychické poruchy nebude možné vhodne liečiť v systéme zdravotnej starostlivosti tejto tretej krajiny.

Vo svojom dnešnom rozsudku Súdny dvor najskôr uvádza, že podľa práva Únie osoba, ktorá bola v minulosti obeťou mučenia spáchaného orgánmi jej krajiny pôvodu, ale ktorá už nie je vystavená

¹ Smernica Rady 2004/83/ES z 29. apríla 2004 o minimálnych ustanoveniach pre oprávnenie a postavenie štátnych príslušníkov tretej krajiny alebo osôb bez štátneho občianstva ako utečencov alebo osôb, ktoré inak potrebujú medzinárodnú ochranu, a obsah poskytovanej ochrany (Ú. v. EÚ L 304, 2004, s. 12; Mim. vyd. 19/007, s. 96).

takémuto riziku v prípade návratu do tejto krajiny, už nemá iba na základe tejto skutočnosti právo na priznanie doplnkovej ochrany. Systém doplnkovej ochrany má za cieľ ochrániť jednotlivca pred reálnym rizikom vážneho bezprávia v prípade návratu do jeho krajiny pôvodu, čo v sebe zahŕňa, že existujú preukázané podstatné dôvody domnievať sa, že dotknutá osoba v prípade, ak by bola vrátená do tejto krajiny, by čelila takémuto riziku. O takýto prípad nejde, pokiaľ existujú primerané dôvody domnievať sa, že vážne bezprávie utrpené v minulosti sa nebude opakovať alebo nebude pokračovať.

Súdny dvor však uvádza, že dotknutá vec sa týka štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorý bol v minulosti nielen obeťou mučenia zo strany orgánov jeho krajiny pôvodu, ale ktorý navyše, aj keď mu už znova nehrozia takéto skutky v prípade návratu do tejto krajiny, trpí ešte v súčasnosti vážnymi psychologickými následkami vzniknutými v dôsledku tohto mučenia v minulosti, ktoré sa podľa riadne preukázaných lekárskeho zistení podstatne zhoršovali s vážnym rizikom, že tento štátny príslušník spácha samovraždu, ak bude vrátený.

Súdny dvor zdôrazňuje, že smernica o systéme doplnkovej ochrany sa má vykladať a uplatňovať v súlade s právami zaručenými Chartou základných práv Európskej únie („Charta“). Táto Charta výslovne stanovuje, že ak práva, ktoré zaručuje, zodpovedajú právam zaručeným EDĽP, majú tieto práva rovnaký zmysel a rozsah, ako majú práva priznané EDĽP.

V súlade s najnovšou judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva Súdny dvor zastáva názor, že Charta sa má vykladať v tom zmysle, že vyhostenie štátneho príslušníka tretej krajiny trpiaceho osobitne závažným psychickým alebo fyzickým ochorením predstavuje neľudské a ponižujúce zaobchádzanie, ak toto vyhostenie spôsobuje skutočné a preukázané riziko významného a nezvratného zhoršenia jeho zdravotného stavu.

Súdny dvor tak rozhodol, že Charta bráni tomu, aby členský štát vyhostil štátneho príslušníka tretej krajiny, ak by toto vyhostenie v podstate viedlo k významnému a nezvratnému zhoršeniu duševných porúch, ktorými trpí, osobitne, ak by ako v predmetnej veci toto zhoršenie ohrozilo jeho samotné prežitie.

Napriek tomu, keďže vnútroštátne súdy v danej veci rozhodli, že EDĽP bráni tomu, aby bol MP vrátený na Srí lanku, sa prejudiciálna vec netýka ochrany pred vyhostením, ale otázky, či je hostiteľský členský štát povinný priznať postavenie doplnkovej ochrany podľa smernice štátnemu príslušníkovi tretej krajiny, ktorý bol mučený orgánmi svojej krajiny pôvodu a ktorého vážne psychologické následky by sa mohli podstatne zhoršiť s vážnym rizikom, že spácha samovraždu v prípade návratu do jeho krajiny.

Súdny dvor pripomína, že okolnosť, že EDĽP bráni návratu štátneho príslušníka tretej krajiny vo veľmi výnimočných prípadoch, keď existuje riziko bezprávia z dôvodu neexistencie primeraných možností liečenia v krajine pôvodu tohto príslušníka, neznamená, že mu musí byť priznané povolenie na pobyt v členskom štáte z dôvodu doplnkovej ochrany.

Súdny dvor uvádza, že aj keď dôvod aktuálneho zdravotného stavu štátneho príslušníka tretej krajiny, a to mučenie orgánmi jeho krajiny pôvodu v minulosti, je relevantná okolnosť, podstatné zhoršenie jeho stavu sa nemôže považovať ako také za neľudské alebo ponižujúce zaobchádzanie s týmto štátnym príslušníkom v jeho krajine pôvodu.

V tomto ohľade Súdny dvor pripomenul svoju judikatúru a uviedol, že **riziko zhoršenia zdravotného stavu štátneho príslušníka tretej krajiny nestačí na odôvodnenie priznania doplnkovej ochrany, ak nejde o prípad úmyselného odmietnutia poskytnutia starostlivosti.**

V dôsledku toho je úlohou **Supreme Court (Najvyšší súd) vzhľadom na všetky aktuálne a relevantné informácie (najmä správy medzinárodných organizácií a mimovládnych organizácií na ochranu ľudských práv) overiť, či v danej veci môže byť MP vystavený v prípade návratu do jeho krajiny pôvodu riziku úmyselného odmietnutia poskytnutia primeranej starostlivosti týkajúcej sa fyzických a duševných následkov mučenia spáchaného orgánmi jeho krajiny v minulosti.**

UPOZORNENIE: Návrh na začatie prejudiciálneho konania umožňuje súdom členských štátov v rámci sporu, ktorý rozhodujú, položiť Súdnemu dvoru otázky o výklade práva Únie alebo o platnosti aktu práva Únie. Súdny dvor nerozhoduje vnútroštátny spor. Vnútroštátnemu súdu prináleží, aby rozhodol právnu vec v súlade s rozhodnutím Súdneho dvora. Týmto rozhodnutím sú rovnako viazané ostatné vnútroštátne súdne orgány, na ktoré bol podaný návrh s podobným problémom.

Neoficiálny dokument pre potreby médií, ktorý nezaväzuje Súdny dvor.

[Úplné znenie](#) rozsudku sa uverejňuje na internetovej stránke CURIA v deň vyhlásenia rozsudku.

Kontaktná osoba pre tlač: Balázs Lehóczki ☎ (+352) 4303 5499